

In je fant padel globoko v dolino. Malo živega ga je našel njegov brat, ki je oskrbel prevoz na njegov dom v Mojstrani, kjer je radi prehudih notranjih poškodb umrl.

Zahtevamo slovenski jezik! Čudno se nam zdi, da na primer v Soboti slišimo še danes v trgovinah govoriti nemško, madžarsko in pa hrvaško. Nekaj trgovin je, ki sploh ne znajo slovenskega jezika, govorijo vam neko spake-dranko. Da bi vsaj prekmurščino obvladali. In zanimivo je, da se to godi navedno v judovskih trgovinah. Imamo v Soboti zelo bogate Jude, milijonarje, pa noben od teh ne da zaslužiti našim delavcem, da bi dal na primer kaj zidati. Denar so menda naložili v inozemstvu. Za sedaj imen ne bomo navajali. V dvajsetih letih bi se vsak naučil našega jezika, če pa morda s tujim jezikom izzivate, pa se vam to zna hudo maščevati! Mi tudi Hrvati nismo in zato ne maramo, da bi se z nami govorilo hrvaški. Imamo v rokah dva računa od dveh judovskih trgovcev, na enem je žig, na drugem pa pisano: Plačeno in Izdaje se donosilcu ove cedule. Tudi v tem oziru bo treba narediti red!

Za mrtvega proglašeni se vrnil zdrav ter vesel. Iz Marenberga nam poročajo o bolj redkem slučaju, da se je vrnil z mrtvaškim listom za rajnega proglašeni popolnoma zdrav. Julija meseca je naplavila Drava v Selnici ob Dravi mlajše moško truplo, ki je bilo že dalje časa v vodi in v precej razpadlem stanju. Truplo so v Selnici pokopali in izstavljen je bil o pokopanem mrtvaški list, glaseč se na ime Alojz Bratuša, pekovski pomočnik iz Marenberga. Bratuša je namreč izginil neznano kam ravno ob času, ko je bil naplavljen neznani utopljenec v Selnici. Bratuševa mati, katera posedla v Marenbergu brivnico, si je ogledala neznančovo truplo in izjavila, da gre najbrž za njenega sina. Dne 8. oktobra pa je bil Alojzij Bratuša izgonskim potom poslan v Marenberg iz Kranja, kjer se je potepal brez posla. Zdravemu ter veselemu Lojzetu so v Marenbergu povedali, da je o njegovi smrti v Dravi bil izstavljen mrtvaški list. Njegova mati je poravnala pogrebne stroške in najela za sina mašo zadušnico. Omenjeni Bratuša je že parkrat zginil od doma in je bil od oblasti vrnjen pristojni občini. Tokrat pa je njegova nenadna vrnitev sprožila kočljivo vprašanje: kdo bi naj bil oni utopljenec, za katerim je plačala Bratuševa mati pogreb in mašo zadušnico ter je bil izstavljen o njegovi smrti in pokopu mrtvaški list? Oblast je postavljena pred novo in težko uganke, ker so Bratuševi slučaj pri nas, ki nismo v vojnem stanju, zelo redki.

Plinski vrelec. Uprava zdravilišča Slatina Radenci išče pitno vodo in je izvedla tozadevna vrtanja. V globini sto metrov so našli pri-

Bukov žir

zrelo, odpadlo blago, kupujem v vagonih pošiljkah franco vagon nakladalna postaja. — Ponudbe na

Reklam Rozman, Ljubljana, Pržakova 8/I. 1408

vrtanju na plinski vrelec, kateri je pogel visoko v zrak pod izrednim pritiskom zemlje in kamenje. Gre za ogljikovo kislino, ki se je nabrala v teku časa v podzemeljski duplini in je dobila ob priliki vrtanja izhod na prosto. Plinski vrelec preiskujejo, ako bi ga bilo mogoče na kak način uporabiti.

Izreden pojav prirode. V Ptuj vzbuja obče občudovanje ter pozornost izreden pojav prirode v jesenski dobi na vrtu g. Berliča. Zlahtna hruška, kateri je že odletelo listje, je začela znova odganjati. Kljub hladnemu in deževnemu vremenu je poglodal drevo snežnobelo cvetje. Nekaj cvetov je že odevetelo, a še vedno poganjajo novi. Ljudski preroki napovedujejo iz jesenskega cvetja hudo zimo.

Sanatorij v Mariboru: Tyrševa ulica 19, tel. št. 23-58, je najmoderneje urejen za operacije. Enteroklinar za izpiranje debelega črevesa! Vodja specialist kirurg dr. Černič. 23

Požari

V Čretu pri Celju je začela na vse zgodaj zjutraj goriti baraka, v kateri je bil tudi hlev, pri posestniku in krojaškem mojstru Baumgartneru Valentinu. Vnela se je že vsa streha na hiši. Sosedji so opazili ogenj in so vzbudili domače ter so pogasili hišo in jo rešili. Škoda je 5000 din.

Dopoldne okrog desetih se je pojavil rdeči petelin v gospodarskem poslopju posestnika in železničarja Cirila Božuna v Trnovljah pri Celju. Doma so bili samo otroci in so kričali za pomoč. Gasilci so rešili iz hleva živino. Iz goreče hiše so oteli iz predala 30.000 din gotovine. Škoda znaša 80.000 din.

V Trški gorici pri Kalobju je pogorel hlev Leopoldine Vrečko, ki je oškodovana za 50.000 din. Ogenj je nastal najbrž radi neprevidnosti neznanega popotnika, ki je prenočil na hlevu.

Ponoči je nenadoma začela goriti hiša posestnika Birman Jožefa iz Prosenjakovcev v Prekmurju. Ker je bila hiša s slamo krita in večinoma lesena, je bila kmalu vsa v ognju. Zgorelo je s hišo vred tudi vse seno, pohištvo in gospodarsko orodje. Škoda je precejšnja. Ker je gospodar dal poslopje v avgustu visoko zavarovati in ker so na

Vaš sosed nima nobenega časopisa. Kaj boste storili?

drugem mestu našli precej stvari, o katerih je trdil, da so zgorele, je padel nanj sum, da je ožen podtaknil, radi česar so ga retirali. Zadevo ima sedaj v rokah sodišče.

V Markovcih v Prekmurju je zgorelo Gorza Adamu ostreže s slamo krita poslopja. Gorza je že dalj časa v Ameriki in se je naselila v hišo občinska reva Julija Kraus. Zvečer ognja ni pogasila, zato so se vnele saje, kar je povzročilo nesrečo. Poslopje ni bilo zavarovano.

V Ivanovcih v Prekmurju je zgorela oslica slame. Obstoja je velika nevarnost za v bližini stoječa poslopja, pa so požrtvovalni gasilci očuvali vas pred nesrečo.

Mlad tat. Franc Rožič, posestnik na Otiškem vrhu pri Dravogradu, je hranil doma v zaklenjeni omari 5400 din kot preostanek od volovskega izkupička. Dne 7. oktobra je opazil, da mu je nekdo sunil omenjeno vsoto. Orožniki so imeli kmalu 16 letnega Antona Rogerja, ki si je koj po tatvini kupil novo obleko, čevlje in bicikel, na katerem se je odpeljal v Maribor in Slovenjgradec. Orožniki so ga prišli v Dravogradu. Tatvino je priznal in izpovedal, da jo je izvršil v družbi 25 letnega tovariša, ki je pa pobegnil.

20 tatvin pojasnil en detektiv. Pred štirimi meseci iz Ljubljane v Maribor premeščeni policijski detektiv g. Franc Lakovič je imel te dni prav lep uspeh. Posrečilo se mu je zaslediti štiripresno tatvinsko družbo okoli 20 letnih mladeničev, ki so se vtihotapljali v spalnice in krađli, kar jim je prišlo pod roke. S skrbnimi poizvedbami je pojasnil 20 tatvin, mnoge žrtve je celo sam obvestil, da so bile okradene in tega niso vedele, dokler jim ni vrnil ukradenih predmetov. Dva člana tatvinske družbe je g. Lakovič že prijel, ostala dva pa bosta tudi v kratkem v rokah pravice.

Cerkveno mizico z nabiralnikom ukradel. V Usnjarski ulici v Mariboru so našli cerkveno mizico z nabiralnikom, ki je bil že odtrgan. Ugotovljeno je bilo, da je bila mizica z nabiralnikom ukradena v frančiškanski cerkvi. Koliko plena je dobil drzni tat, ni znano, gotovo pa je, da je bilo v nabiralniku precej drobiža.

Hrast mu je posekal. Posestnik Kaloh iz Razvanja pri Mariboru je prijavil radvanjakim orožnikom, da mu je posekal nekdo v njegovem gozdu pod Pohorjem 1000 din vreden hrast in ga je odpeljal na svoj dom, da bi napravil iz debela doge. Orožniki so našli na domu ovađenega hrastovo drevo.

Orožniki so ga razkrinkali in mu oteli življenje. V gozdovih okrog Vrhol pri Slov. Bistrici je zadel 5. oktobra lovski čuvaj Alojzij Matuš iz Slov. Bistrice na službenem obhodu na mladega fanta, kateremu sta gledali izpod suknje cevi lovske puške. Kakor hitro je pozval čuvaj neznanca na stoj, je ta skočil za grm in nameril na preganjalca. Slednji je bil hitrejši in je ustrelil proti nasprotniku, ki je pa zbežal, a mu je na pobegu padel klobuk z glave. S pomočjo klobuka so orožniki dognali, da gre za 19 letnega Petra Tkavca z Vrhol. Našli so ga doma v postelji, ker je imel v telesu 18 šiber, pa ni pustil iz bojazni pred razkrinjanjem, da bi bili domači poklicali zdravnika. Orožniki so mu omogočili zdravniško zdravljenje

spal v zaprtem prostoru. Že v otroških letih se je navadil na življenje v naravi.

Čez čas je vstal in šel v hlev pogledat h konju. Potem je šel okrog hiše in nazadnje se je podal na ulico. Zdelo se mu je, da je za nekim razsvetljenim oknom zagledal Marijino podobo. Ni se ustavil, temveč je šel nazaj v gostilno.

Zrak v sobi ga je dušil. A vznemirjalo ga ni samo to. To svidenje z Marijo ga je pretreslo in to noč je moral uvideti, da deklice ni in ne bo mogel pozabiti. Tu ni pomoči, naj si še tako dopoveduje, da Marija ni zanj ustvarjena.

Sicer pa ni bilo potrebno, da bi ravno o njej bil govor. Četudi bi šlo za popolnoma tujo brezmočno osebo, bi se boril Erik z isto odločnostjo za njene pravice, kakor je storil v Marijinem primeru. Spomin na srečanje z Marijo na Walserjevem domu sploh ni bil primeren za to, da bi vzbujal navdušenje za deklico. Toda Erik je takoj našel zanj opravičilo: mladi deklici ni težko zmešati glavo, zlasti še za Rogerja ne, ki ima tako sijajne igralske zmožnosti.

Naj bo kakor koli: Erik je sklenil, da se bo boril za Marijine pravice. V dolžnost si je štel, da ne sme dopustiti, da bi Roger užival sadove svojega tatinskega početja, na kar je po grdem izdajstvu nad dekletom z gotovostjo računal.

Uboga Marija! Mladeničeve misli so se spet ustavile pri njej. Neizmerno žalost je čutil, ki ga je težila ko črna mora. Marija! To ime je šepetal in v tem trenutku se mu je zajedlo v srce spoznanje, da Marijo ljubi. Vkljub vsemu! Ob tem spoznanju je vzdrhtel. V resnici? Marijo ljubi? Ali sploh ve, kaj je ljubezen? Do zdaj ni vedel, v tem trenutku pa jo je spoznal. V tej noči se je prvič zgodilo, da se mu je to čustvo zajedlo v srce in v tej noči je Erik prvič bil žrtev najbolj nasprotujočih si misli in občutkov.

V trenutku je mislil na to, da Marijo ugrabi in odjezdi z njo v divjino, potem pa se je spet porogljivo in zlovoljno smejal samemu sebi. Kako je bil zdaj podoben mišljenju in čustvovanju v otroških letih! To ni bilo mišljenje zrelega moža, ki vede nikdar ne krene z ravne poti in ne pusti, da bi bežna čustva zavičala nad njim... Potem je spet sanjal o mirnem domu v trdi zimi, ko sneg zatpa vse izhode in so hiše od slemena v snegu — in o ljubki ženi, ki se suče okrog ognjišča. On sam dela za Benjamina lesene meče. Pri tej misli se zasmije samemu sebi. Lesene meče? Kaj bo Benjamin z njimi? Pa glavec bi se do solz smejal. K Mariji bi tekkel in ji šepetaje rekel: „Marija, s tvojim možem ni vse v redu. Danes dela lesene meče, jutri bo morda izrezoval lesene pupe in zibke in bo od Willa zahteval, naj se igra z njimi. Pamet je izgubil!“

ene najbolj dragocenih ruskih zasebnih knjižnih zbirk. Ta zbirka obsega okrog 80.000 zvezkov, med katerimi jih je 63 tisoč v ruskem jeziku. Mnoge med njimi so velike knjižne redkosti. Zbirko si je omislil v zadnjih desetletjih prejšnjega stoletja sibirski veletrgovec Judin in je v Krasnojarsku, mestu, kjer je živel, zgradil za njo posebno poslopje. Ko je nastala nevarnost, da bi revolucija uničila to knjižnico, jo je Judin prepustil Američanom za 40.000 dolarjev. To je predstavljalo komaj eno tretjino tega, kar je bil veletrgovec svoječasn zanj sam izdal. Drugi del Judinove zbirke je baje še vedno v arhivu v Krasnojarsku in ga doslej še niso uredili.

Velik del francoskega zlatega zaklada na oto-

in so mu najbrž oteli življenje, ker so poškodbe resnega značaja.

Nočni tatovi odpeljali med iz desetih panjev. V mesečni noči na 11. oktober so vlomili tatovi v čebelnjak g. kanonika v Novi Cerkvi Pavla žagarja. Odtrgali so močno obešanco in so izropali ves med iz desetih najboljših panjev. Ukradeni med so odpeljali na majhnem vozičku, ki je pokazal s svojim tirom sled in smer za tatovi. Upati je, da bodo storilci kmalu izsledeni in na varnem.

Hujše krvavo dejanje. V Žerovincih pri Svetinjah je prišlo do hujšega krvavega dejanja. 38 letnega Franca Miheliča je napadla na povratku proti domu skupina fantov in mu je bila prizadeta življenjsko nevarna poškodba. Poškodovanega so spravili v ptujsko bolnišnico.

Krava ukradena. V Lešanih pri Apačah pri Gor. Radgoni je bila v noči ukradena posestniku Štefanu Klenac osemletna krava. Za storilcem ni sledu.

Nasilni svatje so bili obdelani z noži. Nedavno se je vršila v Trnju v Prekmurju svatba, na katero so poleg povabljenecv prišli tudi nepovabljeni fantje, preoblečeni v maškare. Gostje so jih sprva bili veseli, ker so jih s svojimi šalami zabavali. Ko pa je to trajalo le predolgo, so jih začeli odganjati, da bi se gostija lahko nemoteno nadaljevala. Toda nepovabljeni se za njihove opomine niso zmenili, temveč so svoje norčije nadaljevali. To pa je nekega gosta tako razjezilo, da je potegnil nož in ga zasadel mlademu fantu Pavlu Duh med rebra.

Holandska pokrajina v jeseni z mlinom na veter

Vlom v blagajno. V Kranju so navrtali poklicni vlomilci blagajno »Kovine«, ki je bila v uradnih prostorih. Iz blagajne so pobrali ves denar v znesku 25.000 din.

Ukradeno rezervno avtomobilsko kolo izsledeno in vrnjeno lastniku. Hugonu Uhlif, ravnatelju gostilničarske zadrage v Laškem, je bila ukradena v Dolnjem Logatcu s tovrnega avtomobila 10.000 din vredna gumijasta kolesna oprema. Ko se je mudil nekaj dni za tem g. ravnatelj v Celju v neki trgovini, je slučajno slišal dva moža, ki sta skušala gumijaste obroče, s katerimi razpolaga

neki možki iz Dol. Logatca, prodati. Ravnatelj je predal zadevo policiji, ki je dognala, da je ukradel rezervno avtomobilsko kolo neki žagar iz Dol. Logatca. Policija je ukradeno kolo zaplenila in vrnila lastniku.

Vlom pri dveh inženirjih v Ljubljani. V Ljubljani je bilo v eni noči vlomljeno kar pri dveh inženirjih v Levstikovi in Škrabčevi ulici. Prvi inženir je oškodovan za 5000 din vrednosti, drugemu je bilo ukradeno zlatnine kar za 40.000 din. Ker sta bila izvršena oba vloma skozi okno v pritrilni stanovanji, ju je zagrešil isti vlomilec.

Potepuhov in delomrznežev je vedno več!

(Dopis iz Slovenskih goric)

Toliko potepuhov, kakor se jih v sedanji dobi klati po kmečkih naseljih, posebno tu na meji, pa še ne pomnimo!

Pride ti v hišo, največkrat z robato besedo zahteva — ne prosi — jedi in pijače. Ko ga vprašaš, kakšnega poklica je, ti odgovori: »Saj vidite, brezposeln sem!« In potem sledi zabavljanje čez vse: državo, vlado, bana, škofa, duhovnike, oblasti itd. Če mu ponudiš kmetško delo pri hrani in primerni dnini, ti ponudbo gladko odkloni, češ da ni vaje takega dela. Moj sosed je lansko zimo tri take postopaje zjutraj, ko so vstali, povabil v gozd, da bodo pomagali podajati drva iz globokega brezna do ceste. Ponudil jim je dobro kmečko hrano, domačo pijačo, še cigarete, stanovanje in 15 din dnevno. Veste kako so mu odgovorili? »Jedli in pili bi že, cigarete in 15 din bi tudi sprejeli, a drva si pa kar sami nosite iz grabna!«

Mi teh bremen na kmetih ne moremo več vzdržati! Nekaj bo oblast morala storiti. Najbolje bo, da po vzorcu drugih držav brezposelne zbere občina ali banovina v posebne delavske kompanije, katere naj zaposli pri cestah, regulacijah, pri sekanju in spravljanju drv na planinah itd. Naj bodo tam pod strogim nadzorstvom in naj se jim da tudi primerna prehrana ter nekaj plače. Na drug način se ta nadloga ne bo dala odpraviti.

Ze sedaj se ponavljajo tatvine, vlomi in ropi drug za drugim. Nešteto je kmetij, kjer so odnesli vlomilci vso mast, moko, žito, obleko, perilo in tudi denar. Tako so posestniku Niklu v Selnici te dni ponoči pokradli iz jedilne shrambe vso svinjsko mast z mesom in drugimi jedili vred. Ob Božiču so ravno istemu kmetu pokradli lepo pitane purane. Revez je kmet ali trgovec, ki ga v dobi sedanje draginje obiščejo taki ponočni gostje in mu vse

Od leve proti desni: Jugoslovanski zunanji minister Cincar Marković, grški ministrski predsednik in zunanji minister Metaxas, turški zunanji minister Zoglu

ku Martinique. Po nekem sporočilu skandinavskega brzojavnega urada računa ameriški tisk s tem, da bodo Zedinjene države v bližnjem času zasedle francoske in holandske kolonije v Ameriki. Prihod ameriških rušilcev pred francoski otok Martinique, ki ga blokirajo Angleži, smatrajo za prvi znak, da hočejo Američani »čuvati svoje koristi«. Ti dogodki okrog Martiniquea so že zavoljo tega pomembni, ker so Francozi spravili tja velik del svojega zlatega zaklada. Govorijo o zlatih palicah v vrednosti ene milijarde dolarjev. Ta zaklad, če res obstoji, bi mogel vsekakor vzbujati zanimanje Angležev kakor Američanov.

Aeroplani v samaritanjski službi. Nemška

Človek bi res lahko izgubil pamet pri takem sanjarjenju. On in Marija! Ali ga ni odposlala pri Walserjevih zaradi Aspleta? In vendar je on imel prav! Pozneje je med Marijo in Rogerjem moralo priti do neprijetnega nastopa, ki pa Eriku ni bil znan. Zdaj Marija vsaj ve, kdo je ta Roger. A tudi to mora vedeti, kdo je Erik Folkman! Najbrž že ve. Mladenič je s tem mirnim zaupanjem zrl v bodočnost, da se je Marija spremenila. Čim bolj je poskušal premostiti razdaljo med Marijinim in svojim srcem, tem drznejši so postajali njegovi načrti.

Toda nenadoma so ugasnile mavrične barve njegovega zaupanja. Temeni oblak jih je zasenčil. Erik si ni mogel pojasniti, kako je prišlo do te nagle spremembe. K dvomu se je še pridružila neka nepojmljiva jeza. Ali se more zanesti na ženo, ki se je ogrevala za tega lopovskega Rogerja? Ali ni nalašč zatiskala oči pred njegovimi lopovščinami? Erik tega ni mogel pozabiti. Teh misli se ne bi mogel rešiti in njegovo srečo bi vedno vznemirjalo nezaupanje. Ali Marija ni takoj verjela čenč, ki so se širile o njem v zvezi z Anito Orloga? Stem ga je ponižala, ker ga je postavila v vrsto čisto navadnih fantalinov.

Erik je vstal in spet šel pred hišo. Hladni nočni zrak mu je dobro del. Misli so se mu uredile, živci se pomirili. Vedno je hodil po ravni poti, tudi zdaj jo bo

našel. Nekaj ga mami, da bi stopil na stranpot, a tega se mora otresti.

Če bi Erik zdaj poznal Marijine misli, bi kmalu našel pravo pot. Tudi deklica ni mogla spati to noč. Toda na Erika je malo mislila in četudi mu je od časa do časa posvetila bežno misel, so jo polnila popolnoma drugačna čustva kot so bila Erikova. Marija ni imela niti najmanjšega prijateljskega čustva do mladeniča. Njeno čustvo je bilo odvrtnost, ki ga je samo za trenutek zasenčilo začudenje nad tem, da se je Erik zvečer postavil za njene pravice. Začudenje je bilo samo bežno, ker je Marija takoj iztuhtala razlago. Erik je vedno vročekrvni igralec trenutka: pretepač, ki se vedno vtika v zadeve drugih. Samo priliko išče, potem pa mu je vseeno, ali je Anita Orloga, ali Marija Linscott vzrok divjega pretepanja in streljanja. Gotovo je tako. Tudi tedaj v Zlati jami... Kako se je že zgodilo? Komaj se je poslovil od nje, je odšel v Brienovo gostilno in začel pretep zaradi Anite Orloga. Zdaj pa se je zaradi nje pretepal z Mehikanci. Marija se je trpko nasmehnila. Roger je res zloben človek, sam satan, toda v enem je imel prav: v presoji Erika Folkmana. Roger je dejal: »Erik je ženskar in igralec, ki se rad igra s samokresom. Lovec je, kateremu je vseeno, ali je plen žival ali človek.«

V Rogerjevih besedah je mnogo resnice, četudi je morda nekoliko pretiraval. Marija je zardela, ko je pomislila na moške nagone, ki jih ni razumela, temveč